

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2024. gada 19. jūnijā

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kusiņš, tiesneses Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 61/2024),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Jūrmalas pilsētas domes 2021. gada 25. februāra saistošo noteikumu Nr. 17 “Jūrmalas valstspilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi” (turpmāk – Noteikumi Nr. 17) 4.1. apakšpunktu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 105. pantam un par spēkā neesošu no tā pieņemšanas brīža.

2. Noteikumi Nr. 17, tostarp apstrīdētā norma, ir zaudējusi spēku 2024. gada 23. janvārī, kad stājās spēkā Jūrmalas pilsētas domes 2023. gada 28. septembra saistošie noteikumi Nr. 25 “Jūrmalas valstspilsētas teritorijas kopšanas saistošie noteikumi”.

Apstrīdētā norma noteica, ka nekustamo īpašumu īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem nekustamajā īpašumā un īpašumam piegulošajā teritorijā

ir pienākums plānot zālienu, nepieļaujot, ka zāles garums pārsniedz 15 centimetrus un kūlas veidošanos, veikt ietves tīrīšanu.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemta pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš vērsusies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgiem pieteikumiem, lūdzot izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 105. pantam (pieteikumi Nr. 119/2022 un Nr. 6/2024), kā arī apstrīdētās normas un Noteikumu Nr. 17 8. punkta atbilstību Satversmes 105. pantam (pieteikums Nr. 36/2024).

Izskatot pieteikumu Nr. 119/2022, Satversmes tiesas 1. kolēģija 2022. gada 26. jūlijā nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, jo pieteikumā nebija sniegti argumenti par Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību iespējamā aizskāruma rašanās brīdi. Izskatot pieteikumu Nr. 6/2024, Satversmes tiesas 2. kolēģija 2024. gada 7. februārī nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu (turpmāk – kolēģijas 2024. gada 7. februāra lēmums), jo pieteikumā nebija sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmes 105. pantam. Savukārt, izskatot pieteikumu Nr. 36/2024, Satversmes tiesas 2. kolēģija 2024. gada 10. aprīlī nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas 20. panta piektās daļas 5. punktu (turpmāk – kolēģijas 2024. gada 10. aprīļa lēmums), jo pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc

būtības nebija mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru bija lēmusi kolēģija.

Tādēļ kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

5. Kolēģijas 2024. gada 7. februāra lēmumā secināts, ka pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, kādēļ pašvaldība, pieņemot apstrīdēto normu, būtu rīkojusies *ultra vires* tieši attiecībā uz pienākuma nepieļaut kūlas veidošanos noteikšanu. Tāpat pieteikumā nebija arī pamatots, kāpēc Satversmes 105. pants liedz pašvaldībai noteikt, ka nekustamajā īpašumā un īpašumam piegulošajā teritorijā zāles garums nedrīkst pārsniegt tieši 15 centimetrus. Proti, Pieteikuma iesniedzēja nebija pamatojusi, kāpēc Noteikumos Nr. 17 noteiktie pašvaldības līdzdalības veidi īpašumam piegulošās teritorijas kopšanā nav pietiekami. Tāpat pieteikumā nebija sniegts Satversmes tiesas judikatūrai atbilstošs pamatojums par to, ka pastāv alternatīvi līdzekļi, kas pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi ļautu sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē, kā arī, ka labums, ko no pamattiesību ierobežojuma iegūst sabiedrība, nav lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu (*sk. kolēģijas 2024. gada 7. februāra lēmuma 8.1. un 8.2. punktu*). Savukārt kolēģijas 2024. gada 10. aprīļa lēmumā atzīts, ka pieteikumā Nr. 36/2024 ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar pieteikumu Nr. 6/2024.

Izskatāmajā pieteikumā nav mainījies faktisko apstākļu izklāsts, bet ir precizēts prasījums, proti, Pieteikuma iesniedzēja vairs nelūdz vērtēt Noteikumu Nr. 17 8. punkta atbilstību Satversmes 105. pantam. Tāpat ir mainījies argumentu izklāsts un struktūra, kā arī pieteikums papildināts ar atsaucēm uz Satversmes tiesas judikatūru.

Tomēr prasījuma precizēšana, pieteikumā sniegto argumentu izklāsta un struktūras izmaiņas un to izvērsšana pati par sevi vēl nenozīmē, ka pieteikuma

juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības, ja šīs izmaiņas nenovērš trūkumus, uz kuriem norādīts kolēģijas 2024. gada 10. aprīļa lēmumā.

Izskatāmajā pieteikumā Pieteikuma iesniedzēja apgalvo, ka apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums nav noteikts ar pienācīgā kārtībā pieņemtu tiesību normu, jo pašvaldības dome, pieņemot apstrīdēto normu, ir pārkāpusi tai likumā “Par pašvaldībām” noteiktās pilnvarojuma robežas. Proti, tai neesot bijušas tiesības normatīvi regulēt privātīpašumā esošu teritoriju labiekārtošanu un uzturēšanu.

Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka ar likumdevēja doto pilnvarojumu izpildvarai jāsaprot ne tikai viena konkrēta, lakoniska tiesību norma, bet paša likuma būtība un mērķi. Likumdevēja dotais pilnvarojums nozīmē, ka izpildvarai, to īstenojot, jārikojas tiesību sistēmas ietvaros (*sk. Satversmes tiesas 2015. gada 14. oktobra sprieduma lietā Nr. 2015-05-03 13.3. punktu*). Noteikumos Nr. 17 kā to izdošanas pamats tika norādīts likuma “Par pašvaldībām” 43. panta pirmās daļas 6. punkts, kas paredzēja pašvaldības domes tiesības izdot saistošos noteikumus par sanitārās tīrības uzturēšanu un īpašumam piegulošās publiskā lietošanā esošās teritorijas kopšanu. Tomēr minētā likuma 43. panta pirmās daļas 5. punkts noteica pašvaldības domes tiesības izdot saistošos noteikumus arī par namu un to teritoriju un būvju uzturēšanu. Ņemot vērā minēto, pieteikumā nav pamatots, kāpēc, pieņemot apstrīdēto normu, pašvaldība būtu pārkāpusi tai likumā “Par pašvaldībām” noteiktās pilnvarojuma robežas.

Tāpat izskatāmais pieteikums ir papildināts ar Pieteikuma iesniedzējas viedokli par to, kāpēc pašvaldība, nenosakot atlīdzību par nekustamajam īpašumam piegulošās teritorijas kopšanu, ir pārkāpusi Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteikto pārvaldes uzdevuma deleģēšanas kārtību. Tomēr pieteikumā joprojām nav pamatots, kādēļ pašvaldībai būtu jāizvēlas tieši Pieteikuma iesniedzējas vēlmēm atbilstošs īpašnieka pienākuma kopt un tīrīt nekustamajam īpašumam piegulošo teritoriju līdzdalības veids un kāpēc Noteikumos Nr. 17 noteiktie pašvaldības līdzdalības veidi nebija pietiekami (*sal. sk. Satversmes tiesas 2014. gada 6. novembra sprieduma lietā Nr. 2013-20-03 13.2. un 13.3. punktu*). Turklāt pieteikumā joprojām nav sniegts Satversmes tiesas judikatūrai atbilstošs pamatojums par to, ka pastāv alternatīvi līdzekļi, kas pamattiesību ierobežojuma legītīmo mērķi ļautu sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē, kā arī, ka labums, ko no

pamattiesību ierobežojuma iegūst sabiedrība nav lielāks par indivīda tiesībām nodarīto kaitējumu.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 61/2024).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kušņš